

ВИКОРИСТАННЯ ПОКАЗНИКА ЕКОНОМІЧНОЇ ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ В АНТИКРИЗОВОМУ УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Домніна І.І., Міщенко В.А.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

В літературних джерелах наголошується на можливість використання показника економічної доданої вартості (EVA, Economic Value Added) в антикризовому управлінні підприємством а також для оцінки процесу створення вартості компанії, яка є різницею між чистим операційним прибутком після оподаткування і сумою витрат на обслуговування капіталу компанії.

EVA є індикатором якості стратегічних і оперативних антикризових управлінських рішень: постійна позитивна величина цього показника свідчить про збільшення вартості компанії, тоді як негативна – про її зниження. Вартість компанії росте в тому випадку, якщо заробленого прибутку після віднімання всіх витрат вистачає на погашення суми за використання власного (дивіденди) і позикового (відсотки) капіталу. Цей показник характеризує фінансову «результативність» компанії та використовується у системі вартісно-орієнтованого управління. При визначенні EVA враховуються тільки результати від операційної (основної) діяльності підприємства, оскільки неопераційна діяльність характеризується нижчими витратами на капітал в порівнянні з необхідними для операційної діяльності.

Нами була проаналізована статистична інформація підприємства «Світло шахтаря» за останні три роки. Оскільки чистий рух коштів від операційної діяльності має позитивне значення тільки в 2017 році, визначався показник EVA для цього періоду. Економічна додана вартість розраховувалася в такий спосіб: $EVA = \text{Рух коштів від операційної діяльності} - (\text{зареєстрований капітал} + \text{нерозподілений прибуток} + \text{Довгострокові кредити банків} + \text{короткострокові кредити банків} + \text{поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги}) \times WACC$. В результаті одержана від'ємна величина цього показника (-14187,1 тис.грн.), яка свідчить про те, що підприємство ще не створює додану вартість.

Виходячи з наведеної вище формули розрахунку EVA, можна зробити висновки про можливі шляхи збільшення величини даного показника і тим самим підвищення ефективності управління цим процесом: 1. Збільшення доходів, що генеруються вкладеними коштами. Даний результат може досягатися різними шляхами – через управління витратами, підвищення ефективності бізнес-процесів за допомогою реінжинірингу; 2. Управління процесом інвестування коштів в проекти, рентабельність яких перевищує витрати на капітал, залучений в реалізацію такого проекту; 3. Підвищення ефективності управління активами – продаж непрофільних, збиткових активів, скорочення термінів оборотності дебіторської заборгованості, запасів; 4. Управління структурою капіталу; 5. Формування й фінансування проектів системи ABC.